

Aveit Breih-Izél...

DIHUNAMB!

Dastumaden deuviziek

GROEIT

Aveit Breihiz er Morbihan

Renér :

ANDRÉU MELLAG

Pen-skriuagnour :

LOEIZ HERRIEU

Labourer-doar

Prizieu :

UN NIVÉREN

Deu Vlack

UR BLÉAD.....

Dek Blank

Kas en argant ha rah er goulenneu, eit hum gomerandein pé eit en devout nivérenneu agen dastumaden, d'ANDRÉU MELLAG, 58, ru er Porh, én Oriant.

Kas el labourieu hag el libérieu e sél er peh e lakér én dastumaden, de LOEIZ HERRIEU, ér Gohkér Penboret Kaudan (Morbihan).

Dihuennet é admollein ha troein er peh e gavér é DIHUNAMB!

ROL

er girieu diés de gonpren hag e gavér én nivéren men

(Er girieu ne gavér ket amen e zou é rol en pedér nivéren ketan)

BERTELAMÉ = St-Barthelemy, é galleg.	KANDALH = Congrès.
BROADEK = National.	KEVELLEU = doéreiou.
BRO-KANBRI = Pays de Galles, dans la Grande-Bretagne.	KEYREDIGEHE = Union, association.
BRO-SKOS = Ecosse.	KOUIVRATEN = laçs de braconnier
HÉNEOAL = hanù miz Gouil-Mikél é kosté en Oriant.	KOUIVRATOURE = braconnier.
	KREN-LAVAR = proverbe.

TI ER CHEMINAL BRAS

(Saüet a houdé er blé 1872)

Ol en dud a zjar er miz e ia de breuan ou zreu de di er vredér

CORBIERRE

Ru Hoche (étal kazern er Soudarded) ÉN ORIENT

Kavein e hrér inou : GUSKEMANTEU A BEP SORT : Mihéraj, Gloanaj sei, lién koarh ha kolon, gloan mérinoz ha molton, flanel, jiletou-jiboés, chaleu ; MERSEHEH, VELOUZ ; Plu, gloan ha ran eit galéieu ; ha kement dañé e zou.

Ti Corbierre e huerh DANNÉ AG ER HETAN eit gobér guskemanteu giz er vro ha neoah e vé MARHADMATOH en treu inou eit é leh aral Er quellan digemér e hrér agen ol.

TUD EN TI E GONZ BREHONÉ

É T I E. G A D O N

(TI GUIOMAR KENT)

Hoarnajour

É korn ru en lliz ha tachen Sant-Loeiz, ÉN ORIENT

É kavér de brenein :

Benùgér, torbelleu dor, ranjenneu eit el lonned, en ur gir ol en hoarnaj é vé dobér aneché é ti ul labourér.

Balansou, pouizeu ha mezulieu, treilleris, fèrenneu, kautérieu ha rah en treu rekis eit gobér er gegin.

MAT HA MARHADMAT

KONZEU FUR

Kevredigeh broadek Breih

Petra ur gevredigeh ? Ur gevredigeh e zou ur vrediah tud en des lakeit én ou chonj gobér un dra benak hag hum gleu étrézé aveit bout kriùoh ha dont elsé ésoh de ben. ag er péh e fal dehé gobér.

Ama, un nebed Breihiz en des groeit eüé ur gevredigeh elsé, chetu seih vlé, aveit adseüel spered er vro, adseüel er brehoneg ha miret en akustumansou mat a hur Bro hag er guskemanteu. Saüet é bet eüé aveit diskein éndro d'er Vreihiz é mant en dud kalonekan e zou ér bed, aveit diskein dehé penaus er brehoneg e zou unan ag er iézeu kohan ha kaeran e zou ar en doar, eit diskein dehé é ma dishaval hur spered doh hani er Fransizion ha hani er pobleu aral, hag e teliamb abalamor de gement-sé dihoal a gemér ré skuir ar er pobleu-sé.

Kevredigeh broadek Breih ne houlen ket neoah ma hei éndro er Vreihiz ardran, ma vou konzet er brehoneg él é amzér Sézar, ma vou gusket en dud ag en amzér-men él é amzér Napoléon ketan ; én ur gir, K. B. B. ne houlen ket ma chomou perpet er Vreihiz haval doh ou zud koh. Nann. Fallein e hra dehi, én eskem, ma kerhou er Vreihiz arauk er pobleu aral, ma vou studiet ha pinùkeit bambé hur iez, ma vou kaereit ha lakeit de vout ésoh er guskemanteu ag er vro. Ér gevredigeh-sé nen des chet tud ag en amzér goh : ni zou rah tud ag en amzér de zonet ; rak ma hun es keméret en hent get pehani é teliér monet eit araukat erhat ha guellat stad en ol.

Mes ne fal ket d'emb dilézel ol er péh e bieuamb eit dont de vout haval doh er ral ; ni fal d'emb bout haval doh emb hun unan.

Ne glaskamb ket, ni Breikiz, bout él er ral. Ni zou er bobl furan ha kalonekan e zou ar en doar ; ar biù é fal d'oh hui ma kemereemb-ni skuir ? ar ré falloh aveid-omb ?

Groeit en des er gevredigeh-sé kalz a vad a houdé men dé saüet :

hi en des alijet gobér ol er péh e hrér bremen én hur Bro aveit inourein er brehoneg hag er Vreihiz ; kalz a labour e hrehé hoah pe garehé ol er ré ahanomb en des un tamig er moiand hum lakat énni. Nen dé ket aveit er péh e goust : uigent real e vé péiet pep plé, hag aveit en uigent real sé é vé reseuet ul livr kaer pehani e zeviz ol er péh e zou bet groeit épad ér blé aveit hur Bro ; hag open, é vé gelllet mont d'ér handalh e hrér pep plé én ur horn benak a Vreih-Izél. Ér handalh-sé hum gáv ol en dud a galon e labour aveit gobér vad d'ou bredér ha d'ou bro. Inou é studiant hag e huélant penaus é ma ret labourat eit dont de ben ag er chonj ou des groeit de huellat stad er Vreihiz ; inou' er ré diska-lonet e gemér éndro kalon aveit labourat guelloh guél goudé.

D'ol er Vrehiz e hef er gobér, me larou enta : kaset hou peh a uigent real ha hous hanù d'en trezolér a *Gevredigeh broadek Breih*, en Dr Picquenard, 19, ru Brest é Kimper, pé, mar dé guel genoh, de renér er *Gevredigeh*, en E. Estourbeillon, é Guened.

Hui hrei elsé un eyr mat ; rak hui e sekourou miret doh er Vreihiz a hum gousi hag a hum vastardein él lod vat ag er Fransi-zion. Eit chomel én hent mat, é hent er Huirioné, er Vreihiz en des dobér a vout harpet get sindeu sonn : *Kevredigeh broadek Breih* e zou unan ag er sindeu-sé.

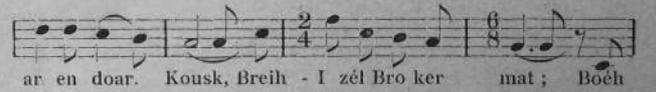
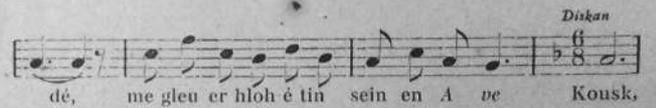
LOEIZ HERRIEU.

Kandalh K. B. B. e vou, ér blé men, é Kastel-Pol (St-Pol-de-Léon). D'en 9 a huenholon é vou digoret ha padein e hrei betag er pemzek.

Mar gelllet, kerhet d'ino u, lennour pé lenneréz keh ; a dra sur n'hou pou ket ké goudé.

Kousk Breih-Izél

I

En hiaul e zou kuhet, chetu achiù en dé ;
Me gleu er hloh é tinsein'en Ave.

DISKAN

Kousk, kousk.
Breih-Izél, bro hemb par ;
Chetu en noz é tichen ar en doar.
Kousk,
Breih-Izél, bro ker mat :
Boèh er mor bras e saù d'hou luchennat.

II

Fronn huek er bléad glas hag er benal é bleu
Get er gloèh noz hum strèu ar er mizeu. (*Diskan*)

III

Er vugulion e son é tastum ou loñned ;
Guerzenneu Breih nen dint ket hoah kollet. (Diskan)

IV

Ér flagenneu didrouz, me gleu boéh en estig ;
Bamour en noz, kannet flour ha dousik. (Diskan)

V

En néan stéredennus, drest oh, Breih, é splannein,
E lar e hes un Doué doh hou karein. (Diskan)

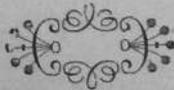
VI

En nemb e huiz bamde e houni é repos ;
Eit en dud vat Doué en des groeit en noz. (Diskan)

VII

Arvor, o doar santél, a greiz kalon m'hou kar ;
Nen des bro erbet ker kaer ar en doar. (Diskan)

BLEI LANN-VAUS.

Livreu kaset de « Zihunamb » :

Ar Gwir trec'h d'ar Gaou, péh-hoari, (brehonek ha gallek) skriuet
get er Barh Ab Aloh a Gemper — 6 real e goust er livr-sé é Livredi
Maurice Le Dault, 6, ru du Val-de-Grâce, Pariz Vod.

La Musique Bretonne, conférence faite le 23 mars 1905, à la
Société bretonne de Géographie de Lorient par René Saïb. Dek
blank er péh é buréu Kloc'hdi Breiz, Kerizél, ru « Belle-Fontaine »,
én Oriant.

— 83 —
SONNEN ER BREHONEG

Allegro moderato

Che leu et hag é kleue et, Che leu et
hag é kleue et, Ur soñ nen a neùe saù et, lon
la lan de ri net Ur soñ nen a neù é saù et, lon
la lan de ri na.

I
Cheleuet hag é kleueet (diù huéh)
Ur soñnen a neùe saùet ;
Lonta landerinet
Ur soñnen a neùe saùet,
Lonta landerina

II
Saùet ar Vreih, mem bro kareit,
Er vro kaeran e zou ér bed.

III
Benoh de Zoué ma hon gannet
E Breih, ur vro kristén meurbet.

IV
Pe oé men géneü digoret,
É brehoneg em es konzet.

V
É brehoneg em es konzet,
E brehoneg em es pédet.

VI
Pe oen ér lann get me loñned
Na liésset em es soñnet.

VII
Soñnenneü Gal ne laren ket ;
Brehonek é soñnen perpet.

VIII
Ha d'en noz, é korn en uéled,
Mam-goh, é tibunein hé ned.

IX
E laré d'emb : « Ho ! dihoallet
A zonet de vout Galleued. »

X
Ho ! Mam-goh peur ne zoujet ket,
Dalhmat é veemb Bretoned.

XI
Bet en achimant ag er bed
Er brehoneg e vou konzet

XII
Ha, mé ne laran geu erbet,
Dousoh lavar n'héllér kavet

XIII
D'er Baraouiz pe vein galuet,
Er brehoneg n'ankoéhein ket ;

XIV
Rak me larou get en Éled
Kañnenneü gaer er Vretoned.

STEVAN K.

ER PEIZANT (1)

d'Andreu Mellag, testoni a garanté.

Dousig

Ar er méz é saù er kén téh él
 go leu dé Ar er méz à saù er ken téh él
 go leu dé Ar er méz e saù er ken téh él
 go leu dé A ben pe lar er hog di lé zél
 er gu lé

I

Ar er méz é saùer kentéh él goleu dé,
Aben pe lar er hog dilézel er gulé.

II

Er peizant, èl ma saù, hum daul ar é zeuhlin,
Eit goulén amzèr gaer dré é bédén vitin.

III

Goudé hemb kin é ra un tam bouid d'é lonned,
Epad ma vé é voéz é aléjein er pred.

IV

A p'en des er peizant leinet d'er fonnaplan,
Er guéler é monet d'é bark. han ha gouian.

(1) *Er sonnen men e vé kânnet ar don : Hi, azé, étaldonn.*

V

Azé, é gorr e vèh hag é vanbreu hum den ;
Lies a huéh en huiz e hlob é zivougen.

VI

Mes en aùel kentéh e iein é fas kalet,
Ha dalhmat ar é zrem er joé e zou merchet.

VII

Ahuél fresk ha labour é hra vad d'er peizant,
Ind e zou é vara, é iehed, é argant.

VIII

Eit kement-sé eùe ean ou har, ou har mat,
Ken nen dé guél geton merùel eit ou huitat.

JOB EN DROUS-VOR.

Dihustelleu er Boulom Uisant

Reskond d'en dihustelleu devéhan a Zihunamb :

- 1° — Ur holhed.
- 2° — Ur huéén kistén hag ur gisténen.
- 3° — Er moged.

DIHUSTELLEU ARAL

I

Ur boulomig ihuél krouget,
Hag e lak en dud de gerhet ?

II

Petra e ia en ur gânnéin d'er foér
Hag e za èn ur ouilein d'er gér ?

III

Ur gredans huen
Alhuéet kloz doh en deu ben ?

(Er reskond d'en dihustelleu-men e vou kavet é DIHUNAMB ben er huéh ketan).

ER BOULOM UISANT.

KEVELLEU

Un doéré mat eit hun mignoned

A houdé men dé saüet *Dibunamb*, paud ag hun mignoned en des laret d'emb é ma get en hirsch vrasan é hortant sel guéh ou dastumaden : « Rè hél,, emé-ind, é vemb é hortoz pep nivéren ; deu viz e zou hir ! » Guir é en dra zé ; mes allas ! nen domb ket kalz e hobér endro de *Zibunamb*, hag open er guellan e vank d'emb eit dont de ben ag er pèh e garehemb gobér : hoar hag argant.

Kavet hun es necah kalz a vignoned vat e mesk er Vreihiz ag er Morbihan, hag er sekour hun es bet geté en des reit kalon d'emb eit labourat muioh-mui. Aweit gobér plijadur d'er vignoned-sé hag eit brasan inour er brehoneg, ni hun es lakeit én hun pen degas *Dibunamb* de vout miziek adal er getan nivéren ag er blé-men-za.

Éleih a dreu kaer aral e hreemb hoah aveit digor en eil bléad ; mes chik !... ni gonzou a gement-sé devéhatoh.

Gouil er Helted

D'en 29 a viz Guenholon é ma gouil sant Mikél Arhél, patrom en ol pobleu keltiek, de laret é patrom en ol Vreihiz ag er bed. En arben ag er gouil-sé, hag eit degas chonj dehé é mant ol bredér hag é téliant hum garein ha hum gleuet étre-zé, en dé-zé rah er Vreihiz hag er Vreihadézed vat a Vreih-Izél e lakou, él ou bredér ag en Irland, a Vro-Kambri hag a Vro-Skos, ur barig brug ar ou halon.

Distruj en anprehoned

Rein e hrér de houiet d'er labourizion-doar, d'er jardrinerion ha d'ol er ré e glask distruj en anprehoned, penaus e hes bremen é skol-vras er Gouiegeheu é Roahon, tud a vichér hag e studi er moiandeu de zistruj pé de bellat en anprehoned e hra kement a zroug ar er mézeu.

Ind e reskondou aben, hag aveit nitra, d'er ré e skriüou dehé azivout kement-sé.

Nen des nameit skriü de *M. F. Guitel, professeur de zoologie à la Faculté des sciences de Rennes*; hag, én ur gas dehon un nebedig ag en anprehoned e hues kavet, divizet dehon ar un dro penaus droug e hrant d'en treu.

Un hoari brehonek

De houil Maria Kreiz Est e hes bet é Pléheneg ur gouil kaer. *Pautred Sant Gèneg*, eit er hueh ketan, en des hoariet ur peh brehonek dirak ur ioh tud deit a bep korn ag er barréz. Ag er guellan e ma oeit ou zreu get *Pautred Sant Gèneg*. Pèh hun mignon Job en Drouz-vor, *Doué hag er Vro*, en des plijet bras d'en ol. É Pléheneg él ér hornadeu aral a Vreih-Izél, lèh ma zou bet hoariet pèhieu brehonek e hes guélet reih ha splann e hrei perpet en treu brehonek muioh a blijadur d'en dud hag eùé muioh a vad eit en treu gallek.

Hui hag e zou troeit hou spèredeu enep d'er brehoneg, héliet skuir Pléheneg, groeit hoari ur pèh brehonek én hou parréz ha hui huélou mar nen dé ket guir en dra zé.

Ha hui *Pautred Sant Gèneg*, kandalhet én hent e hues keméret : vad e hreet elsé d'inéan ha de spered hou kanvroiz.

Kren-lavareu bro Guéned

Kommans e hramb lakat én nivéren-men Kren-lavareu Bro Guéned. Er rumad ketan (tro-ha-tro de zeu gant) e zou bet dastumet é parréz Bertclamé.

Plijadur en dou en ol, krédein e hramb, é kavet, amen er lavareu sé, ker stank é mesk en dud én amzér-guéharal, hag e zou él Furnéz ha Spered hur hornad bro.

Groeit vad pe helleet :
Hui e hrei droug pe gareet.

Rah en dud varü e zou tud vat. :
(*Ne vé mui meit vad de laret anehé!*)

En nemb e hra goab,
Doh é révr é stag.

En hani e skop en auél, ar ben é fri é koéh.

Pep mouzourden
E gav mat hé suben.

JOBIG ER SONNÉR

Latira, lira, ioup, ioup, ioup! e zirohé ataù er poch-binieu é kreiz er segaleg; guerso è oé arriù en eufu Person ér vorh hag er seud, ou unan kaer, en doé kavet en hent de Gerfloh; mes Jobig, Jobig er bugul santél, e stardé ataù ar er sah-diaul; er flagen abéh e zasonné get é voéh spis. Bréhein e hré en amzér neoah ha diù pé tér stiren e oé déjà dibouket duhont ér gevred-ihuél.

« Mechal émen é vehé chomet mem bugul, e laré er goh Vari, én ur zariù er hoén de veiterion Kerfloh? Me gav genein elkent é vou red dehon hineah lipat en astel-ioud, mar fallehé dehon torrein é iun. Afé, men Doué, er ré iouank e zou skan a ben; ia, ia, ré skan, en hantér ré skan. Mes kaer e zou laret, krénein e hra hoah en dén aveité. Santéz Anna beniget! er peurkeh e varùou sur get en eun a pe zeï en noz-du. »

Tré ma oé é konz, Mari e zichenné er ioud hag e ziauzé, deu bodad leah. Bugul erbet ne dosté ataù de Gerfloh.

Nann, Jobig e oé pèl bremen; kuiteit en doé er segaleg, é galon trist, trist blaoh. Chuéh e oé ken ne harzé, ne fié ket mui monet d'er gér get er véh ag en dro kam en doé hoarist d'en eufu Person. Ha nezé, émen e oé oeit é seud?

Én é ankin é ta chonj dehon ag é vam, marà iouank flam, hag en dareu e strimpas én é zeulagad. Ho! pe vehé hoah ér bed pegement e vehé bourus d'er bugulig diskarg é galonad én hé halon; mes allas! chomet é é unan kaer ar en tam doar iein-sklas men. Kaer en devou krial, en énévad e gavou marsé trubé, mes ne vou ket mui karanté erbet aveiton é mesk en dud.

Hemb gout d'émen ha de bé tu é hé, er chonj-sé er lakas ar er vinoten stréh e gasé bet en tiig plouz é pehani en doé guélet é vam eit er huéh devéhan, astennet én ur leur.

Noz dal e oé a p'arriüas é flagennig Trézhuern; inou é oé gueharal ti é dud. Ag en tiig sé ne chomé mui meit er peder mangoér ha huéh pe seih kibrien ag en doen: er plouz e oé rah oeit get en aùél. Estroh eit er plouz e ia elsé get en aùél. Allas! peurkeh Jobig, chetu eùé néjet pèl, pèl, hou leùiné hui: boèh spis er binieu en des hi skontet. Mes kalz ne vern: più, laret d'ein mé più, en des biskoah gellat trézein en hent e zou ret dehon héli hemb rengein é dreid kalz pe nebed?

A dastorn, Jobig e glaskas en uéled hag e azéas arnehon. Tro ha tro tioélded en noz du, hag én é inéan tioélded er glahar. O Guerhiéz vat, dihoallet er bugulig doh en dizanspoér fol.

Ar korn uéled en ti gouli, Jobig e guhas é ben étre é zehorn hag ean e chonjé: « Petra ahoel em es mé groeit aveit bout ker ma leurus? Pé droug e hran mé é huéhein ér binieu-men? Me zad ém rauk e oé guellan sonnér er vro, ha me zad koh eùé e huéhas ér binieu-men; chomet é genein eit me lod arlerh me zud treménet, ha m'er goarnou, ia, m'er harou él mem buhé, me soñnou pé me varùou.. En huidér e son a vitin betag en noz, hed é vuhé, ha Doué e rei eùé ur voéh de laboused en huidér eit ma sonneint perpet ér lann-vras. Jobig e zou eùé mab é dad, ha Jobig e sonnou koustéet e goustou. »

Epad ma oé Jobig doh hum ziskonforteïn elsé, Oliér ag er Pont-Bren e dosté d'en ti.

Ne hanaüet ket hui me zud vat er boulom Oliér? Goah arzé aveidoh! rak ne gavér ket stank minoured plouz éldon. É mem bro-mé é hré anehou « *er handerù lip-er-bond* » n'em es chet dobér a laret d'oh perak; guerso é houier ér pear horn a Vreih-Izél penaus nen des chet deu lonkour él hanen, ha ne gredan ket é vehé mui é tavn erbet ag er hanton ur bol pé ur huéren ha ne vehé ket bet lipet get Oliér; mes kalz ne vern ataù.

Hineah é ma hoah re garg er har; gargusen er handerù en des tronpet é ziuhar, ha pargellat e hra ag er choéj.

A pen dé arriù doh tal-kein ti Uisant, er lonkour e goéh ar er bratel hag e chom kousket.

Mes chetu un hoari aral; Jobig ar en uéled e zou chuéh é hortoz é néhans de basein hag en hoant kousket ne dosta ket; petra guél nezé eit ur pennig soñnen? Hañni ataù n'er hleuou.

Chetu ean aben e stardein koedaj er poch-binieu hag e hlubein en anchen:

Hou... Hou... Hou... oin! brunellat e hra er horn-skoé!

Ioup, lamlir, lir, lir, ioup, ioup! huitellat e hra er lévrien!

Oliér e zihousk: « Petra, petra, emé ean, ehervad de greiz-noz! Pé amoed e zou e klask me lakat mé de grol? Ha, ha, kanderù, te gred é ma skornet men diühar-mé; ama, sél: unan, deu, viv' le roi! » Roué er lonkerion e saill a blom d'er lein hag e goéh ar é *zibunér* ken ne vlons er bratel! « Ha, malleh! gorto, é han arnous! N'em es chet eun a hañni, mé, pas ataù ahanous-té, sonnér en diaul! »

Mes Oliér n'hel ket mui seüel: er gohoni hag er chistr e gas buan en dén de nitra.

Én ti, Jobig e lausk é vizied de ridek par ma hellant; ankoéheit

é dehon é vizér hag é ankin hag ean e grêd guêlet tud é tostet a vanden : ré Loguneh, ré Alré, ré Pondi, ré Sarhaù, er Bourletaj hag er Hernéuiz. Karget é er bratel anché, krogein e hrant dorn én dorn. Chetu saïet en dro. Huêh enta, Jobig, dalhmat ; chetu Breih-Izêl abèh é saïlal doh son te vinieu, dalh ta ! Ré Sarhaù e huiz déjà ! ré Logunéh ne hrouifant ket mui ! Sel, sel en dro péken hir é hi ! Èl ur seien éred, hemb achimant, hi hum zisplég ar huêh lèu hent pras. Ia, Jobig e zou mab é dad, Jobig e zou Roué er soñnerion...

En énévad, bamet get un huné ker kaer, e huêh, e huêh, kèn ne za er sah-diaul de vout kalet èl ur mén.

Er handerù *Lip-er-bond* chouket en tu ral d'er vangoër e gom-mans krénein ! Un huizen icin-sklas e zivér doh é dal : « Inéan Uisant er Soñnér, e chonj ean, e zou deit éndro drémen eit gou-len pédenneu. Peurkeh Uisant ! Dek vlé zou men dé marù hag ean ér purgatoér a houdé ! Mes arsaù, o ! arsaù ! Me batérou mé aveid-ous, ia, m'er lar d'is, me batérou... santéz Anna, mam de Zoué !... Akt a gontrision ! Intron Varia en Drinded... pedet aveid omb, péherion... Me houï mé hoah paterat elkent merhat neoah !... »

Boéh er binieu e saù atañ, melkonius pé joéius ha fol én ér ag en amzér. Tuchant hi e seblant hoarhein ha grouifal, tuchant é houil èl ur hroédurig peur én é gavel. Jobig, hemb chonjal e lar sonnen é vuhé ar lévrien er binieu.

« Ia me batérou, e lar Oliér, me moéz e batérou eùé, ar é deuhlin, malein breik ! diù ér dohtu, petremant é vo. a koed. Arsaù, Uisant ! Arsaù Uisant, pen dé guir é paterou me moéz Marianna ! Ha ia, Marianna... nen des chet unan èldi ; nann, nen des chet, me lar d'is. »

Jobig e son, e son atañ ; chonj e za dehon nezé a soñnen kaeran é dad, er sonnen hont e laré ér chervadeu vrasan a pe oé displeget en dro hir ha bourus ér péar horn ag er pratelleu chervad :

*Toriolég er forestour, lura !
Toriolég er forestour
Dé ket bet ér gèr en nihour.*

Rekeinsein e hra boéh sklinton er sah-diaul ; ankoéheit é é boèn de Jobig ; haval é geton penaus nen dé ket mui en doar édan é dreid :

*Toriolég er forestour, lura !
É jiboésat er jiboésour,
En des kollet déh é inour.*

— « Pardon, men Doué, e lar er handerù, rottet bihan bihan, doh korn er vangoër. Pardon, nen don ket mé falloh eit un aral,

nann. Me iei de govésat... Dré me faut, dré me faut !... Ne ivein ket kin ; nann, m'er lar d'is. Ne ivein nameit leah-tro ha leah-ribot : guél é genein krevein kentoh !...

*Toriolég des bet lammeu, lura !
Get kouivraterion Kerveneu
Ken ne zasonné koed Kolpeu.*

Er sonnen e saù, liant ha menut a douligeu er lévrien ; na kaerét é kleuet, é kreiz en noz didrous, er voéh spis é tispieg toñnieu kaeran mem bro ! Dalh ta, Jobig, arhoah, pe saïou en hiaul, te arsaïou. Dihoal a huêlet en ti gouli e zou éndro d'is, dihoal a gavet ar en uéled er leh ma azéé guéharal te vam peur eit te luchennat ; ia cher klos, klos, te lagadig. Pe huélehes en treu-sé, te galon e zeuhantérehé get er glahar ; dalh ta !

*Job en Tuleg a Gerdosten, lura !
En des luiet me iondr-korden
Get sklommeu-dal é gouivraten, ionp !*

Ouillein e hra, *Lip-er-bond*, én tu ral d'er vangoër. « Cher te veg, malaskoed ! émé ean, me lar dis, Uisant ; cher te veg, me batérou aveid ous, ia sur, ha me lakei ur pilet doh autér sant Matelin, unan tiù èl mem gar, unan tiù èl perchen pardon sant Urleu ; mes ahoel, cher te veg. Sél, petra fal d'is-té ? Ne hellan ket mui krol ; kenevé en dra zé, me grollehé deu zé dohtu aveit gobér plijadur d'is. Me soñnou mar kares ; mes cheleu nezé, arsaù get te huïtel ? Chetu :

*Peh trouz zou ar en doar
Pé kan e gleuan mé... »*

É kleuet boéh torret er handerù é hobér trouz èl ur varrig didal, Jobig e zilost é sonnen. « Men Doué, chetu en diaul kornek ! » Hag er bugul skontet e rid ér méz, e dréz er lann, e rid kèn ne goéh hantèr-varù é krien ur parkad melchon. Chuêh é Jobig : en néhans, en eun hag en hoant en des ean taulet a blat ; tuchant é ta er housket dehon.

Meit n'arriüou droug get bugulig Kerfloh ! Dobér en des hoah mem bro a soñnerion eit ankoéchat mizér er vuhé, ha derhel chonj a gizieu kaer hun tadeu.

BLEI LANN-VAUS.

En Intron Varia a Vetleem

HAG EN DEU VREZÉLOUR (1)

Ar don : *Greg ar C'hroazour* (Barzaz Breiz)

Kent er blé unek kant, én ol broieü kristén,
Peb unan e huañnad hag e ouil get er boén ;
Pep kristén e huañnad, p'en des kleuet laret
É ma bé hur Salvér 'dan treid er baiañned.

Én ol broieü kristén é saü ur griaden :
« Damb de Jérusalem ! Doué e ven ! Doué e ven ! »
Ar dourieü pep manér é splann er baniël
Eit galüein er bautred de vonet d'er brezél.

É manér bras er Harù, un intron e ouilé,
Un intron iouank flam a galon e bedé ;
Hé fried étaldi, ou deu grateit ou des
É saüeint ur chapél én inour d'er Huerhiéz.

Én é zorn ur gléan luem, ur groéz ru ar é skoé,
Mestr er Harù, ar é varh, d'er brezél e ridé ;
D'er brezél e ridé, é veüel étaldon,
Guir gristén él é vestr, él é vestr guir Vreton.

* * *

Duhont, eit hun broiz, éndro d'er bé santél,
Doh en Hugenauded é ma kri er brezél ;
Edan en tauleü gléan é rid kement er goed
Ma saü, é mar a léh, betag bruch er ronsed.

Er mestr hag é veüel goleit a houlieü
Ar ur mañné ré varù e zou koéhet ou deu,
Ou deu é mant koéhet, ou gléan édan ou fen ;
Ou bréh e zou dinerh, n'hellant ket muí dihuen,

(1) Chapél en I. V. a Vetleem (Béléan, é galleg) e oé bet sañst dré en Eutru Er Harù (du Garo), tost d'é vanér, é parréz Plérén, én tachad ma oé bet tennet ag é vouist. Pardon en I. V. a Vetleem e vé groeit d'en eil sul a huenholon,

Get er Sarazined ou deu é mant paket
Én ur vouist tachet mat, de hortoz bout lahet
Ha bout taulet én doar hemb kroéz nag overen,
Na hañni ar ou bé de laret ur béden.

— « Arhoad, kent goleü dé, hemb arvar é vein marù,
« E laré en Eutru ; kenevou porh er Harù !
« Lakeit, men dous intron, guskemanteü begin ;
« Ni hum gavou én néan, én néan eit birüikin ! »

Épad en noz tioél ha betag er mitin,
Er mestr hag é veüel, ou deu ar ou deuhlin.
Ar ou deuhlin ér vouist d'er Huerhiéz e laré :
— O Mam vat, dihuennet hun inéan, hun buhé. »

* * *

— « Mestr, e lar er meüel, mé mestr, kleuet e hran
Kog er Harù é kañnein, ker reih en hanatüan ! »
É kleuet é veüel er mestr e huañnadé
Hag é chonjal ér Harù é zareü e ridé.

Dré er feüt ag er vouist er meüel e sellé
Ha d'é vestr ankinet ker joéius e laré ;
— « Eutru, guélet e hran doareü glas Breih-Izél
« Ha duhont hou manér get é dourieü ihné !

« Kleuet, mestr ha sellet ; é ma merhed Plérén
« É monet de Huéned, podeü leah ar ou fen ! »
— « Taüet meüel, taüet ! Nag a boén e hret d'ein !
« Me gleü mé bouréuion é tonet d'hur lahein... »

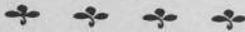
Eit ou lakat d'er marù ne rïd ket bouréuion,
Breihiz ne laran ket, ha geté un intron,
Un intron iouank-flam, e laré trugéré
D'er Huerhiéz gelloudek e hoarn hé bugalé.

En Intron Varia, truhéus a galon,
Ag en néan e gleü péden en deu Vreton ;
Bouist ha prizonerion, én noz, hé des douget
Adal Jérusalem betag ou bro karet.

Avél m'ou doé provet, kent pël sahet ou des
Ur chapél, unan gaer, én inour d'er Huerhiéz,
D'er Huerhiéz e hoarné en intron ér hastel
Hag hé fried karet a pe oé ér brezél.

Chetu bremen guerso ne chom ag er manér,
A vanér bras er Harù na tourel na mangoér ;
Chapél goh Betleem e zou hoah en hé saù,
Èn hi er perhindour e gar sekour atañ.

F. F.

**Chetu amen hanùeu er Vreihiz hag er
Vreihadézed vat en des reit en dorn aveit
seùel DIHUNAMB :**

(Kandalh)

EN DUCHENTIL :

Kolmeu, person, Vilain ha Tébaut, kuréed, 10 l.; abad Jehanneu, 20 r.; abad er Bihan, 4 r.; abad Kilien, 4 r.; Audig, 8 r.; abad Mené, 4 r.; abad Dréanig, 4 r.; Dr Pikenar a Gimpér, 8 r.; abad Riou, 20 r.; abad Er Senn, 8 r.; abad Pokraz, 4 r.; abad Biboul, 4 r.; abad en Neched, 4 r.; abad Peskér. 6 r.; abad Ridant, 8 r.; abad Amet, 1 sk.; abad Larboulet a Varseill, 8 r.; Dagorn, renér skol Langedig, 8 r.; Oliviereu, person Hoad, 4 r.; abad er Bouill, 10 r.; abad Jehanneu, 20 r.; Kadig, person Lokmaleu, 20 r.; E. Bertou, barh, 4 r.; Huek, 4 r.; abad Er Gouj, 4 r.; abad Er Gof, 8 r.; abad Sauvaj, 4 r.; abad Guézel, 4 r.; Er Peutreg, kizel lour, 8 r.; Kadig, person Bihui, 4 r.; abad Kaudal, 4 r.; abad Henri, 8 r.; abad Guillermig, 20 r.; abad Kervenoael, 20 r.; abad Er Serh, 4 r.; abad Kolmeu, 1 sk.; abad Duigeu, 1 sk.; abad André, 20 r.; abad Heis, 20 r.; Nikol, 8 r.; Runigeu, 8 r.; Karér, 4 r.; Dr Kotonneg, 20 r.; Talmont, 4 r.; En Hir, notér é Baud, 20 r.; Charrier, person Lokrist, 4 r.; abad Rival, 20 r.; abad Er Mason, 20 r.; Er Ber, barh, 4 r. (eil donézon); Er Hor, person Kiberen, 10 l.; abad Gahinet, 20 r.; Illiakér, person Sant-Per-Kiberén, 1 sk.; abad Rohelleg, 4 r. (eil donézon).

I. Er Serreg a Langedig, 20 r.; D. Er Serrég, 20 r.; en D. Marianna En Hir, a Bluniaù 20 r.; I. Er Hé a Vihui, 4 r.

É éred en E. J. Rieu get D. Er Flameg, en Henbont, er gasouréz,
D. Er Flameg, en des groeit ur gest aveit DIHUNAMB : 5 skouid e zou
bed dastumet.

Inour d'er ré zé ha trugéré.

(De ganderhel).

BELZEU

DIHUNAMB e vé mollet beb eil miz. Pep nivèren e vé guerhet
DEU VLANK. Er bléad e goust DEK BLANK hag e vé péet érauk.

Eit hun sekour de vrach ha de greskein DIHUNAMB é ma guel
kemér urgomenand blé.

DIHUNAMB e gouzou ag en ol livreu e vou kaset DEU anché dehi.
A pe ne vou kaset mameit unan é vou embannet hemb kin.

Pédein e hramb er ré e hanàù er muzik de ziskein en tonñteu ag er
sonnenneu e lakamb é DIHUNAMB de zeu pé tri dén iouank ag ou
hornad eit ma hun stréouou fonusoh er sonnenneu sé ar er mézeu ha
ma hreint émbér d'er sonnenneu gallek lous skarhein er méz ag hur
Bro.

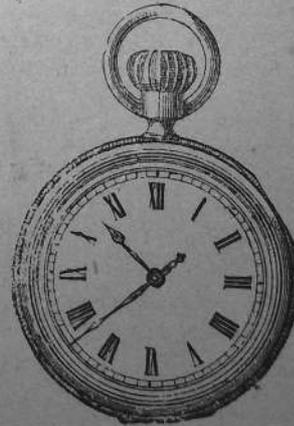
Dalbet perpet chonj ag en dra men : DIHUNAMB nen dé ket dastu-
maden deu pé tri dén MES HANI OL ER VREIHIS AG ER MORBIHAN. Nen
dé ket aveit gouni argant de hanen pé de hanh é ma sauet, MES AVEIT
SEKOUR ER VREIHIS.

Rak sé pep guir Vreihad e zeli rein en dorn d'emb eit ma hellou
en dastumaden men GOBER VAD ; hag er guellan féson d'hé lakat
d'hobér vad e zou klaskein dehi lennerion ha drest pep tra komenan-
derion.

É T I L A N G R É E

HORLOJOUR HAG ORFÉBOUR

É korn ru er Porh ha rabin er Bov, ÉN ORIENT

É kavér :

Horlojeu, montreu ha chalen-
neu a bep sort. Bizeuiér kaer
ha brageriseu aral Blouteu
giz er vro, ré vraù giz koh, ha
réral giz neùé get hermined,
aveit token ha boteu mihér.
Boketeu eured.

Eit bout digeméret ha cher-
vijet mat, herhel de di Langrée.
Inou e pren en dud iouank
ou brageriseu

EN E. LANGRÉE EN DES

TIÉR ABAL :

É GUÉNED, 4 ru Billaut.

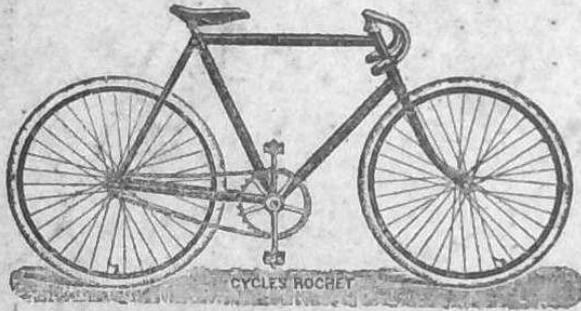
É KIMPERLÉ, ru er Skolieu.

Konzein e hrér brehoneg en
ti ér se.

EMBANNEU

Er *linennad* embann e goust 5 plank Er *bajennad* embann e goust 20 livr : un hantér pajennad 11 livr, hag ur hart pajennad 2 skouid. Eit ur bléad embanneu é vé distaulet ag er hart.

Ti E. Teurtroy, A. AUGEREAU, deit én é lèh
15, ru er Fetan (Rue des Fontaines) én **ORIENT**
*E huerh Kiri-Tan, Ronsed-Hoarn, Fusillenneu hag Armaj Aral,
Koutelleu, Autenneu-Bagez, ha Dornèzeu dre bétrol*

Kaupen e hra pep tra eit lakat goleu
elektrikha goleuiér aral én tier.

Ean e ra alieu mat ha kentélieu aveit
nitra d'er ré e bren én é di.

É gardi aveit goarn er Hiri-Tan hag
el labouradek e zou ar en Hent neñe
(cours Chazelles) étre er gar vras hag
er gar vihan.

Tud en ti e g nz brehoneg

ÉN APOTIKÉREH KREIZ KÉR

(Pharmacie Centrale)

(Ti RENOULT, kent)

61, ru er Morbihan (ru en Iliz) ha ru des Colonies én **ORIENT**
dalhet dre en E.

J. BELLEISSUE

APOTIKER AG ER HETAN SKLAS A SKOL VRAS PARIZ

é kaver drammeu, lezeuaj, ha remedeu a bep sort eit en dud hag el
lonned. En dud a ziar er méz e ia gozik rah d'en ti zé de glask ou
zreu, ra ma vé digeméret mat ha chervijet mat en ol.

En Apotikér e boui konz brehoneg

**É TI ER HOUIF GIZ ER VRO
I, MAILLARD
30, ru en Iliz, én ORIENT**

Hui e gavou kouifeu brodet groeit
paré kaer pé dantel brodet a pep sort.
Seieu, boneteu ha dillad badéent eit
er vugale vihan Boketeu eured ha
seiennu-fest.

TUD EN TI E GONZ BREHONEG

TOKEU BREHONEK

24 ru des Colonies, én **ORIENT**

A. MINIAOU

Guél ha marhad matoh eit é
lèh aral

Mersereh ha gloannaj

Mab en E. LE PAN, e iei de zer-
hel adal er hétan a huenholon,
un ti-guerg mersereh ha gloan-
naj én Oriant, 73, ru er Morbi-
han, étal en Iliz. — En dud a
ziar er mézeu e vou groeit er
guellan digemer anehé en ti-zé.

Tud en ti e gonjou brehoneg

AR VRO

Dastumaden miziek 14 real e
goust er bléad anehi. Renér :
F. JAFFRENOU Kerhaez (Car-;
haix) (Pen-er-Bed).

En euehour : Stén LE BAYON

Mollet é ti en E. LE BAYON, 69, ru er Morbihan, én Oriant